

«ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԻ ՍԱՐԱՊԱՏԻ ՀԱՄԱՅՆՔՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

20.08.2013թ.

գ. Սարապատ

Համաձայն «Վիճակագրության, տարածքային կառավարման նախարարի 2012 թվականի դեկտեմբերի 28-ի «Վարչական հսկողության 2013 թվականի աշխատանքային ծրագիրը հաստատելու մասին» թիվ 190-Ա հրամանի և ի կատարումն «Շիրակի մարզպետի 2013 թվականի օգոստոսի 2-ի «Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի Սարապատի համայնքում վարչական հսկողություն իրականացնելու մասին» թիվ 84 կարգադրության, աշխատանքային խումբը մասնակցությամբ՝ «Շիրակի մարզպետարանի աշխատակազմի ՏԻ և ՀԳՄՎ վարչության պետ Կառլեն Աբրահամյանի (խմբի ղեկավար), «Շիրակի մարզպետարանի աշխատակազմի ՏԻ և ՀԳՄՎ վարչության պետի տեղակալ՝ Գագիկ Եղիազարյանի, «Շիրակի մարզպետարանի աշխատակազմի քաղաքաշինության վարչության ճարտարապետաշինարարական բաժնի գլխավոր մասնագետ Հուրիկ Մարտիրոսյանի, «Շիրակի մարզպետարանի աշխատակազմի քաղաքաշինության վարչության տրանսպորտի և ճանապարհաշինարարության բաժնի գլխավոր մասնագետ Գագիկ Հարությունյանի, «Շիրակի մարզպետարանի աշխատակազմի հողաշինության և հողօգտագործման բաժնի (մարզային հողային պետական տեսչության) գլխավոր մասնագետ Լյովա Հակոբյանի, «Շիրակի մարզպետարանի աշխատակազմի ֆինանսական և սոցիալ տնտեսական զարգացման վարչության ֆինանսատնտեսագիտական բաժնի գլխավոր մասնագետ Արտավազդ Բևորգյանի, ինչպես նաև «Շիրակի մարզի Սարապատի գյուղական Արտավազդ Բևորգյանի համայնքի ղեկավար Կառլեն Մարտիրոսյանի Սարապատի համայնքում կատարել է վարչական հսկողություն, որն ընդգրկել է 2010 թվականի սեպտեմբերի 1-ից մինչև 2013 թվականի օգոստոսի 1-ն ընկած ժամանակաշրջանը:

Վարչական հսկողությունն սկսվել է 2013 թվականի օգոստոսի 8-ին և ավարտվել՝ 2013 թվականի օգոստոսի 14-ին:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

- 1) Համայնքի նորընտիր ավագանին իր լիազորությունները ստանձնել է 2012 թվականի նոյեմբեր ամսին և օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետում ընդունել է իր կանոնակարգը /«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մաս/.
- 2) համայնքի ղեկավարը համայնքի զարգացման 2013-2016թթ. զարգացման քառամյա ծրագիրը ներկայացրել է համայնքի ավագանու հաստատմանը 2013 թվականի ապրիլի 26-ին: Նախորդ 2009-2012 թվականների համայնքի զարգացման ծրագիրը կազմելիս հաշվի չի առնվել համայնքում առկա ռեսուրսներն ու ֆինանսական միջոցները և այն կազմվել է որոշակի թերություններով: Նրանում լիարժեք տեղեկություններ չեն ներկայացվել համայնքի սոցիալական և տնտեսական իրավիճակի մասին, չեն ներկայացվել համայնքը բնութագրող անհրաժեշտ վիճակագրական տվյալներ: Չեն տրվել համայնքի բյուջեի ֆինանսական միջոցների գնահատում, հողի հարկի, գույքահարկի և հողի վարձակալական վճարների

ապառքների հավաքագրման կանխատեսումներ, ինչպես նաև ծրագրում ներառված աշխատանքների իրականացման համար համայնքի բյուջեով նախատեսվող ներդրումների ապահովման հիմնավորումներ: Փաստաթղթում նախատեսված ծրագրային աշխատանքներն ունեն ընդհանուր բնույթ: Նրանցում չեն նշվել առաջադրված հիմնախնդիրների նկարագրությունները, ծրագրերի իրականացման անհրաժեշտությունը, ակնկալվող արդյունքները, աշխատանքների ծավալները, իրականացվելիք ծրագրերի կենսունակության ապահովման հիմնավորումները: Քառամյա ծրագիրով նախատեսված գրեթե ոչ մի ծրագիր չի իրականացվել:

Ուսումնասիրված ժամանակաշրջանում համայնքի ավագանին չի անդրադարձել համայնքի զարգացման քառամյա ծրագրում ներառված ծրագրային աշխատանքների կատարման ընթացքին: Ծրագրում ներառված չէ սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման միջոցառումներ /հիմք ՀՀ կառավարության 2012 թ-ի 25.10 թիվ 1351-Ն որոշում/:

3) համայնքի բյուջեի, բյուջեի՝ համայնքի ղեկավարի առաջարկած փոփոխությունների և բյուջեի կատարման տարեկան հաշվետվությունները հաստատվել են /տես «Ֆինանսական բնագավառ» կետ 1/:

4) «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետի, 69-րդ հոդվածի 1-ին մասի և «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 35-րդ հոդվածի 1-ին կետի դրույթների պահանջները հիմք ընդունելով համայնքի ավագանին նիստերում քննարկել է բյուջեի կատարման ընթացքը:

Համայնքը վարկեր չի ստացել և այլ ֆինանսական միջոցներ չի ներգրավել:

5) համայնքի ղեկավարի ներկայացմամբ ավագանին որոշել և անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ է հատկացրել համայնքի ղեկավարի կամավոր լիազորությունների իրականացման համար:

6) համայնքի ավագանու որոշմամբ և սահմանած կարգով համայնքի սեփականություն համարվող գույքի օտարում կամ օգտագործման տրամադրում տեղի չի ունեցել:

7) համայնքի ղեկավարի կողմից իր լիազորությունների իրականացման նկատմամբ վերահսկողություն չի իրականացվել:

8) համայնքի ղեկավարի՝ օրենքին և իրավական այլ ակտերին հակասող որոշումների դատական կարգով վիճարկում տեղի չի ունեցել:

9) համայնքի ղեկավարի վարձատրության չափը սահմանվել է ավագանու որոշմամբ /20.12.2012թ. թիվ 35 որոշում/:

10) համայնքը բյուջետային հիմնարկներ, առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների չունի:

11) համայնքի ղեկավարը բյուջետային հիմնարկներ և ոչ առևտրային կազմակերպություններ ստեղծելու վերաբերյալ ավագանուն առաջարկություններ չի ներկայացրել:

12) առևտրի, հասարակական սննդի և սպասարկման ոլորտի գործունեության համայնքային կանոնները օրենքով սահմանված կարգով չեն հաստատվել ավագանու կողմից:

13) տեղական հարկերը, տուրքերը և վճարների տեսակներն ու դրույքաչափերը օրենքով սահմանված կարգով ավագանին սահմանել է /տես «Ֆինանսական բնագավառ» կետ 2/:

14) համայնքի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների դրույքաչափերը ավագանու որոշմամբ սահմանված են /տես «Ֆինանսական բնագավառ» կետ 2/.

15) համայնքի ղեկավարի առաջարկությամբ համայնքի սեփականություն համարվող գույքի օտարում կամ օգտագործման տրամադրում չի եղել.

16) ուսումնասիրված ժամանակաշրջանում համայնքային նշանակության փողոցների անվանման վերաբերյալ համայնքի ավագանին ընդունել է որոշում /22.04.2006 թ. /.

17) «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 26-րդ կետի դրույթների համաձայն, համայնքի ավագանին համապատասխան որոշումներ է կայացրել 2011, 2012, 2013 թվականների համար աշխատակազմի աշխատակիցների թվաքանակը, հաստիքացուցակը և պաշտոնային դրույքաչափերն հաստատելու վերաբերյալ (24.12.2010թ. արձ. թիվ 10, 15.12.2011թ. արձ. թիվ 27, 20.12.2012թ. արձ. թիվ 35): Հաստիքացուցակում փոփոխություններ չեն կատարվել .

18) բնակավայրի քաղաքաշինական կանոնադրությունը չի հաստատվել.

19) «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 29-րդ կետի դրույթի համաձայն, համայնքի ավագանին հաստատել է համայնքի սեփականության 2011, 2012 թվականների գույքագրման փաստաթղթերը (28.12.2010թ. արձ. թիվ 20, 19.12.2011թ. արձ. թիվ 31, 26.12.2012թ. արձ. թիվ 38):

1.Ֆինանսների բնագավառ

1) Սարապատի համայնքի ղեկավարը «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն կազմել և սահմանված ժամկետներում համայնքի ավագանու հաստատմանն է ներկայացրել համայնքի 2011-2013 թվականների բյուջեների նախագծերը՝ (համայնքի ավագանու որոշումներ 28.12.2010թ. թիվ 25-Ն, արձ. թիվ 19, 19.12.2011թ. թիվ 12-Ն, արձ. թիվ 29, 26.12.2012թ. թիվ 12-Ն, արձ. թիվ 35), եռամսյա հաղորդումները՝ (ավագանու որոշումներ՝ 23.07.2010թ. թիվ 14-Ն, արձ. թիվ 15, 22.09.2010թ. թիվ 15-Ն, արձ. թիվ 16, 26.03.2011թ. թիվ 24-Ն, արձ. թիվ 23, 26.08.2011թ. թիվ 5-Ն, արձ. թիվ 26, 28.10.2011թ. թիվ 6, արձ. թիվ 28, 26.06.2012թ. թիվ 33), տարեկան հաշվետվությունները՝ (ավագանու որոշում 18.01.2013թ. թիվ 1-Ն):

Համաձայն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 68-րդ և «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի 34-րդ հոդվածների՝ համայնքի 2010-2012թթ. բյուջեների կատարողականների վերահսկողություն համայնքի ավագանու կողմից չի իրականացվել: Համայնքի բյուջեների կատարողականների տարեկան հաշվետվություններն ավագանին քննարկել և հաստատել է առանց աուդիտորական եզրակացության.

2) Համայնքի ղեկավարը «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի համաձայն տեղական տուրքերի և վճարների դրույքաչափերի սահմանման վերաբերյալ որոշման նախագծերը ներկայացրել է ավագանու հաստատմանը (ավագանու որոշումներ՝ 30.01.2010թ. արձ. թիվ 10/3, 28.12.2011թ. արձ. թիվ 21, 19.12.2011թ. թիվ 10-Ն, արձ. թիվ 31/3, 26.12.2012թ. թիվ 10-Ն արձ. թիվ 38).

3) Համայնքի ղեկավարը ամբողջությամբ չի իրականացրել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 34-րդ

հողվածի 2.1 մասի դրույթով սահմանված՝ տեղական տուրքերի և վճարների, համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող համայնքային և պետական սեփականություն համարվող հողերի, համայնքային սեփականություն համարվող գույքի վարձավճարների գանձումների կազմակերպման և վերահսկման վերաբերյալ պարտադիր լիազորությունները:

Ուսումնասիրված ժամանակաշրջանում 2010թ. համայնքի ճշտված բյուջեով նախատեսված 6601.7 հազար դրամ եկամուտների դիմաց փաստացի մուտքը կազմել է 4253.5 հազար դրամ: Եկամուտների պլանը կատարվել է 64.4 %-ով, կամ պակաս է հավաքագրվել 2348.2 հազար դրամ:

2011թ. համայնքի ճշտված բյուջեով նախատեսված 4929.7 հազար դրամ եկամուտների դիմաց փաստացի մուտքը կազմել է 4449.5 հազար դրամ: Եկամուտների պլանը կատարվել է 90.3 %-ով, կամ պակաս է հավաքագրվել 480.2 հազար դրամ:

2012թ. համայնքի ճշտված բյուջեով նախատեսված 4171.5 հազար դրամ եկամուտների դիմաց փաստացի մուտքը կազմել է 4123.7 հազար դրամ: Եկամուտների պլանը կատարվել է 98.9 %-ով, կամ պակաս է հավաքագրվել 47.8 հազար դրամ:

2013 թվականի 7 ամիսներին համայնքի բյուջեով նախատեսված 2305.0 հազար դրամ եկամուտների դիմաց փաստացի մուտքը կազմել է 2193.3 հազար դրամ: Եկամուտների պլանը կատարվել է 95.2 %-ով, կամ պակաս է հավաքագրվել 111.7 հազար դրամ:

- 4) Համաձայն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 34-րդ հոդվածի 2.2 մասի պահանջի, համայնքի ղեկավարի կողմից տեղական հարկեր, տեղական տուրքեր և վճարներ չվճարող անձանց նկատմամբ օրենքով սահմանված կարգով համապատասխան միջոցներ չեն կիրառվել:
- 5) Համայնքի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող վճարների դրույթաչափերի սահմանման վերաբերյալ որոշման նախագծեր համայնքի ղեկավարը չի ներկայացրել ավագանու հաստատմանը:
- 6) Համայնքի ղեկավարը ստուգված ժամանակաշրջանում ոչ լրիվությամբ է ապահովել համայնքի բյուջեի եկամուտների ամբողջական կատարումը:
Համայնքի վարչական բյուջե հավաքագրված գումարները հիմնականում ծախսվել են աշխատավարձերի, պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների, էլեկտրաէներգիայի, կոմունալ վճարումների, գործուղումների, համայնքի սոցիալապես անապահով ընտանիքներին դրամական օգնություն տրամադրելուն և այլ ծախսերի կատարման համար, իսկ համայնքի ֆոնդային բյուջեով ծախսեր չեն նախատեսվել:

2. Քաղաքաշինության և կոմունալ տնտեսության բնագավառ

- 1) Համայնքի ղեկավարի կողմից համայնքի գլխավոր հատակագծի ու հողերի գոտիավորման և օգտագործման սխեմաների, գոտիավորման այլ փաստաթղթերի կազմման գործառույթներ չեն իրականացվել:
- 2) համայնքի քաղաքաշինական կադաստրի սահմանված կարգով վարման, համայնքի քաղաքաշինական կանոնադրության կազմման և համայնքի ավագանու հաստատմանը ներկայացնելու գործընթաց չի իրականացվել:

- 3) քաղաքաշինական փոփոխությունների, ճարտարապետաշինարարական նախագծերի կազման գործընթաց չի իրականացվել.
- 4) շինարարության (քանդման) թույլտվություն չի տրամադրվել.
- 5) ավարտված շինարարության շահագործման փաստագրման ակտեր չեն ձևակերպվել.
- 6) ինքնակամ շինարարության կանխման և կասեցման դեպքեր չեն հայտնաբերվել.
- 7) համայնքի ղեկավարի կողմից շենքերի և շինությունների նպատակային օգտագործման և պահպանման կառուցապատողներին տրված ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի պահանջների կատարման վերաբերյալ որոշումներ չեն կայացվել.
- 8) համայնքի ղեկավարի կողմից կատարվել է համայնքային սեփականություն համարվող շենքերի ու շինությունների հաշվառում, սեփականության ամենամյա գույքագրման փաստաթղթերի կազմում և դրանք ներկայացվել են համայնքի ավագանու հաստատմանը.
- 9) համայնքի քաղաքաշինական կանոնադրությանը համապատասխան արտաքին գովազդ տեղադրելու թույլտվության չի տրամադրվել.
- 10) համայնքային սեփականություն համարվող ներհամայնքային հաղորդակցության ուղիների, ջրմուղի, կոյուղու, ոռոգման ու ջեռուցման ցանցերի և այլ կառուցվածքների շահագործման կազմակերպման և կառավարման գործառույթներ չեն իրականացվել.
- 11) համայնքը բազմաբնակարան շենքեր չունի:

3. Հողօգտագործման բնագավառ

1. Սարսափատի գյուղական համայնքը կառավարության սահմանված կարգով կազմված հողերի գոտիավորման և օգտագործման սխեմա չունի ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով.

2. Համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են ընդամենը 888.37հա, այդ թվում՝ վարելահող-38.71հա, արոտ-796.61հա և այլ հողեր-53.05հա: Համայնքի վարչական սահմաններում ընդգրկված պետական սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են ընդամենը 885.46հա, այդ թվում՝ արոտ-767.47հա և այլ հողեր-117.99հա:

Գյուղատնտեսարանում առկա է համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի համար կնքված և պետական գրանցման ենթարկված 3 պայմանագրեր՝ 2.31հա վարելահողերի համար 5.65 հազ դրամ տարեկան վարձավճարով:

Համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության 36.4 հա վարելահողերը և 796.61 հա արոտները օրենքով սահմանված կարգով վարձակալության տրամադրված չեն:

Համայնքային սեփականություն հանդիսացող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի համար՝ 01.09.2010-31.12.2010թ. ժամանակահատվածում բյուջեով նախատեսված 623.9 հազ.դրամ վարձավճարի դիմաց գանձումներ չեն իրականացվել:

2011թ. բյուջեով նախատեսված 934.7 հազ. դրամ վարձավճարի դիմաց անհատական անդորրագրերով գանձվել է 418.7 հազ դրամ և նույն գումարը

մուտքագրվել է համայնքի հաշվարկային հաշվին, այսինքն բյուջեով նախատեսվածից պակաս է մուտքագրվել 520.0 հազ.դրամ:

2012թ. բյուջեով նախատեսված 209.0 հազ. դրամ վարձավճարի դիմաց անհատական անդորրագրերով գանձվել է 168.7 հազ դրամ և նույն գումարը մուտքագրվել է համայնքի հաշվարկային հաշվին, այսինքն բյուջեով նախատեսվածից պակաս է մուտքագրվել 40.3 հազ.դրամ:

01.01.2013-01.08.2013թ. դրությամբ բյուջեով նախատեսված 53.3 հազ.դրամ վարձավճարի դիմաց անհատական անդորրագրերով գանձվել է 29.8 հազ դրամ և նույն գումարը մուտքագրվել է համայնքի հաշվարկային հաշվին, այսինքն բյուջեով նախատեսվածից պակաս է մուտքագրվել 23.5 հազ.դրամ:

01.09.2010թ.-01.08.2013թ. ժամանակահատվածում համայնքային և պետական սեփականության հողերի օտարումներ չեն իրականացվել:

3. Սարապատ համայնքի գյուղացիական տնտեսություններում հաշվառված 248 գլուխ խոշոր եղջերավոր անասունների առկայության պայմաններում համայնքային սեփականության արոտների մի մասից ցուցակային կարգով գանձվում է վարձավճար:

4. 01.09.2010թ.-01.08.2013թ. ժամանակահատվածում Սարապատ համայնքի ղեկավարի կողմից ապօրինի հողօգտագործման դեպքեր չեն արձանագրվել:

5. Օրենքով սահմանված կարգով իրականացվել է համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող հողամասերի ընթացիկ հաշվառման և համայնքի հողային հաշվեկշռի կազմման գործընթացը:

6. Պատշաճ վերահսկողություն է իրականացվել համայնքի վարչական տարածքում գտնվող թվով 3 գեոդեզիական կետերի և սահմանանիշերի պահպանության նկատմամբ:

4. Տրանսպորտի բնագավառ

1) Համայնքային ենթակայության ճանապարհների, ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման կահավորանքի ու այլ տեխնիկական միջոցների, կամուրջների ու ինժեներական այլ կառույցների պահպանման և շահագործման կազմակերպման գործառույթներ չեն իրականացվել:

2) համայնքի հասարակական տրանսպորտի աշխատանքի ու համայնքային ենթակայության տրանսպորտային հիմնարկների և կազմակերպությունների գործունեության կազմակերպման և կառավարման գործառույթներ չեն իրականացվել:

3) իրավասու մարմինների ներկայացմամբ համայնքի տարածքում ճանապարհային երթևեկության նշանների տեղակայման ու հանման, հաստատման և թույլատրման գործառույթներ չեն իրականացվել:

4) համայնքում ճանապարհային երթևեկության կազմակերպման սխեմայի կազմման վերաբերյալ որոշումներ չեն կայացվել:

5. Առևտրի և ծառայությունների բնագավառ

1) Համայնքը առևտրի, հանրային սննդի և կենցաղային ծառայությունների սպասարկման կետեր չունի:

2) ոգելից խմիչքների և ծխախոտի արտադրանքի վաճառքի, ոգելից խմիչքների և ծխախոտի արտադրանքի իրացման Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով թույլտվություն չի տրամադրվել:

- 3) համայնքի տարածքում բացօթյա վաճառք կազմակերպելու թույլտվություն չի տրամադրվել:
- 4) համայնքի տարածքում առևտրի, հանրային սննդի, զվարճանքի, շահումով խաղերի և վիճակախաղերի կազմակերպման օբյեկտներին, բաղնիքներին (սաունաներին), խաղատներին ժամը 24.00-ից հետո աշխատելու Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից սահմանված կարգով թույլտվություն չի տրամադրվել:
- 5) համայնքի տարածքում «Թանկարժեք մետաղների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի առաջին մասին համապատասխան՝ թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի որոշակի վայրում մանրածախ առուվաճառքի թույլտվություն չի տրամադրվել:
- 6) համայնքի տարածքում հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի մանրածախ առևտրի կետերում հեղուկ վառելիքի, տեխնիկական հեղուկների, հեղուկացված գազերի վաճառքի թույլտվություն չի տրամադրվել:

6. Այլ բնագավառներ

1. 2010-2013 թվականների ընթացքում հրավիրվել են ավագանու 22 նիստեր, ընդունվել 32 որոշումներ:

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի պահանջի համաձայն ավագանու նիստերն անցկացվում են ոչ պակաս քան երկու ամիսը մեկ անգամ: Մինչդեռ 2011 թվականի դեկտեմբեր ամսից մինչև 2012 թվականի մարտ ամիսը, 2012 թվականի հունիս ամսից մինչև հոկտեմբեր ամիսը համայնքում ավագանու նիստեր չեն հրավիրվել: Խախտելով ՀՀ «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 38-րդ հոդվածի 2-րդ մասի դրույթը՝ արձանագրությունները և որոշումները մինչև 2013 թվականը համարակալված էին սխալ: Համարների հերթականությունը չէր վերսկսվում է յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 1-ից:

Համայնքի ղեկավարը ոչ միշտ է ապահովել ՀՀ «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 8-րդ կետի պահանջը և համայնքի ավագանու կողմից 2011 և 2012 թվականներին ընդունված առանձին որոշումներ ՀՀ Շիրակի մարզպետարան չի ներկայացվել կամ ներկայացվել է սահմանված 7-օրյա ժամկետից ուշացումով: Համայնքի ղեկավարը ոչ միշտ է ապահովել նաև ՀՀ «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 34-րդ հոդվածով սահմանված կարգը և համայնքի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ընդունված նորմատիվ բնույթի առանձին իրավական ակտեր /համայնքի բյուջեի և նրանում կատարված փոփոխությունների հաստատում, բյուջեի կատարման լարելական հաշվետվության հաստատում, օրենքով սահմանված տեղական տուրքերի և վճարների դրույքաչափերի սահմանում, համայնքի սեփականություն համարվող հողերի աճուրդով օտարում և այլն/ չի ուղարկել ՀՀ արդարադատության նախարարություն՝ պետական իրավական փորձաքննության համար:

Համայնքի ղեկավարի կողմից համայնքի ավագանու նիստերի ոչ բոլոր օրակարգերի նախագծերն են ձևավորվել նիստից առնվազն տասը օր առաջ: Նիստերի օրակարգերի նախագծերը, դրանցում ընդգրկված հարցերի որոշումների նախագծերը և համապատասխան փաստաթղթերը ոչ միշտ են տրամադրվել

համայնքի ավագանու անդամներին նիստն սկսվելուց առնվազն յոթ օր առաջ («Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդված):

«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ավագանու նիստերի օրակարգերը չեն հաստատվել ավագանու համապատասխան որոշումներով:

Ավագանու նիստերի ոչ բոլոր արձանագրություններում են համապատասխան նշումներ կատարվել ավագանու հերթական կամ արտահերթ նիստ գումարելու մասին:

Աշխատակազմում սահմանված կարգով հաշվառում չեն տարվել ավագանու նիստերին ավագանու անդամների մասնակցության վերաբերյալ:

Համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի մի շարք որոշումների բնութագրական են «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված օրենսդրական տեխնիկայի կանոնների կիրառման տարբեր խախտումներ: Համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի առանձին որոշումներ «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի համաձայն չեն պարունակում հղումներ, թե դրանք ՀՀ օրենսդրության որ նորմատիվ իրավական ակտի մասի համաձայն կամ ի կատարումն են ընդունվել, իսկ առանձին որոշումներում կատարված հղումները սխալ են, թերի կամ ոչ հստակ: Առանձին դեպքերում ընդունված իրավական ակտերի բնույթի մասին՝ «Ն» (նորմատիվ), «Ա» (անհատական) տատերի նշումները չեն համապատասխանում «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 38-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերի դրույթներին (ավագանու որոշումներ՝ 28.12.2010թ. արձ. թիվ 22, 19.12.2011թ. արձ. թիվ 31, 26.12.2012թ. արձ. թիվ 38):

Համայնքի ղեկավարը չի ապահովել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 77⁵-րդ հոդվածի պահանջը և ավագանու քննարկմանը չի ներկայացրել ՀՀ Շիրակի մարզպետարանի կողմից ավագանու որոշումների ՀՀ օրենսդրության անհամապատասխանության վերաբերյալ ներկայացված առարկությունները, իրավական ակտերում չեն կատարվել համապատասխան փոփոխություններ և որոշումները չեն համապատասխանեցվել ՀՀ օրենսդրության պահանջներին:

2) Համայնքի ղեկավարը ոչ միշտ է ապահովել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1¹ կետի պահանջը և իր կողմից ընդունված ոչ բոլոր անհատական ակտերն է սահմանված ժամկետում ուղարկել համայնքի ավագանու անդամներին և փակցրել համայնքի ավագանու նստավայրում:

3) համայնքի զարգացման 2013-2016 թվականների քառամյա ծրագիրը ավագանին հաստատել է:

4) աշխատակազմի կանոնադրությունը հաստատվել է /համայնքի ղեկավարի 15.01.2013թ./:

5) աշխատակազմը կառուցվածք չունի:

6) աշխատակազմի աշխատակիցների հաստիքացուցակը եւ պաշտոնային դրույքաչափերը ավագանին հաստատել է /26.12.2012թ.թիվ 38 որոշում/:

7) համայնքային ենթակայության բյուջետային հիմնարկներ չունի:

8) համայնքային ենթակայության առևտրային կազմակերպություններ չունի:

9) գյուղատնտեսության աշխատակազմում համայնքի ղեկավարի տեղակալի հաստիք չի նախատեսված: Աշխատակազմի քարտուղարի պաշտոնը թափուր չէ:

10) համայնքը բյուջետային հիմնարկներ չունի:

11) համայնքում տեղական հանրաքվե չի նշանակվել:

- 12) Հայաստանի Հանրապետության կամ այլ պետությունների համայնքների հետ համագործակցության մասին պայմանագրեր չեն կնքվել.
- 13) համայնքի սեփականություն համարվող գույք չի օտարվել.
- 14) Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիներին համայնքի պատվավոր քաղաքացու կոչում չի շնորհվել.
- 15) համայնքի ենթակա փողոցները համարակալվել են 2006 թ-ին.
16. շենքերը և շինությունները համարակալվել են 2006 թ-ին.
- 17) համայնքի ղեկավարը իր իրավասության շրջանակում որոշումները ընդունել և կարգադրությունները արձակել է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով.
- 18) ինքնուրույն և սեփական պատասխանատվությամբ պետության կողմից պատվիրակված լիազորությունների իրականացումը, կազմակերպումը և ղեկավարումը կատարվել է օրենքով կամ կառավարության սահմանած կարգով.
- 20) համայնքի քաղաքաշինական, բնապահպանական, գյուղատնտեսական և այլ կադաստրներ չեն վարվել.
- 21) օրենքով կամ կառավարության սահմանած կարգով քաղաքացիական պաշտպանության, հակահամաճարակային և կարանտինային միջոցառումների, ինչպես նաև տեխնոլոգիական և տարերային աղետների վտանգների նվազեցման ու հետեանքների վերացման հետ կապված աշխատանքների կազմակերպման համար միջոցներ ձեռնարկելու նպատակով համայնքի ղեկավարի որոշմամբ ստեղծվել է հանձնաժողով /համայնքի ղեկավարի որոշում՝ 06.02.2013թ./.
- 22) համայնքի բնակիչների հաշվառումը կազմակերպվել է 2012թ. հունվար ամսին.
- 23) համայնքի շահերին վերաբերող գործեր դատարան չեն ներկայացվել.
- 24) համայնքի բնակչության թիվը՝ 118.
- 25) սահմանվել է խնամակալության, հոգաբարձության հանձնաժողով / համայնքի ավագանու 05.02.2013թ. թիվ 3 որոշում/: Ստուգված ժամանակաշրջանում համայնքի ղեկավարի կողմից խնամակալություն կամ հոգաբարձություն սահմանելու վերաբերյալ իրավական ակտեր չեն ընդունվել:
- 26) համայնքում երեխաների ծնունդների չգրանցման դեպքեր չեն բացահայտվել: Օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով տրվում է երեխայի ծննդի պետական գրանցման գրավոր հայտարարություն.
- 27) համայնքում օրենքով սահմանված կարգով վարվում է գինապարտների գրանցամատյան: Զինապարտների վերաբերյալ ցուցակների, ինչպես նաև համայնքի բնակչության վայրի հաշվառումից հանվելու, աշխատանքի ընդունվելու և աշխատանքից ազատվելու վերաբերյալ տվյալները սահմանված ժամկետներում ներկայացվում են տարածքային զինվորական կոմիսարիատ:

ԿԱԴՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻ ՎԱՐՈՒՄ

- 1) Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի կանոնադրությունը օրենքով սահմանված կարգով հաստատվել է /համայնքի ղեկավարի 15.01.2013թ./.
- 2) համայնքի ղեկավարի, համայնքի ավագանու և գյուղապետարանի աշխատակազմի քարտուղարի իրավական ակտերի հաշվառման մատյաններ չեն վարվում: Արդյունքում չեն կատարվել «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 89-րդ հոդվածի և ՀՀ կառավարության 2002 թվականի հուլիսի 11-ի N 1146-Ն որոշման պահանջները.

3) կադրային գործի վարման նկատմամբ վերահսկման շրջանակներում ուսումնասիրության ենթարկված իրավական ակտերը՝ իրավական ակտերի հաշվառման մատյաններ չվարելու պատճառով չի համադրվել:

4) համայնքի աշխատակազմը կառուցվածք չունի:

5) համայնքային ծառայության պաշտոնների հաստիքացուցակը համապատասխանում է համայնքային ծառայության պաշտոնների անվանացանկին, պաշտոնային դրույքաչափերը համապատասխանում են «Համայնքային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 27-րդ հոդվածի ու «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջներին:

6) համայնքային ծառայության պաշտոնների անձնագրերի հաստատման (փոփոխման) ընթացքը, այդ թվում՝ անվանացանկից հանված պաշտոնների անձնագրերը ուժը կորցրած ճանաչելն, ինչպես նաև վերջնական պաշտոնների անձնագրերի բովանդակությունը համապատասխանում է Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրության պահանջներին: Սակայն պետք է նշել, որ մինչև 2013 թվականի մարտ ամիսը գյուղապետարանի աշխատակազմի առաջատար մասնագետի (ծածկագիր՝ 3.1-1) պաշտոնի անձնագրի համաձայն նշված պաշտոնը զբաղեցնելու համար պահանջվել էր «առնվազն միջնակարգ-մասնագիտական» կրթություն, ինչը հակասում էր «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետի պահանջներին, համաձայն որի համայնքային ծառայության կրտսեր պաշտոնները զբաղեցնելու համար պահանջվում է միջնակարգ կրթություն՝ առանց աշխատանքային ստաժի և փորձի:

Այս առումով նշում ենք, որ համայնքի ղեկավարի 2013 թվականի մարտի 4-ի թիվ 7 որոշմամբ օրենքով սահմանված կարգով համապատասխան փոփոխություն է կատարվել վերը նշված պաշտոնի անձնագրում՝ նշելով կրթության՝ «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված պահանջը:

7) համայնքային ծառայողների անձնական գործերը վարվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարի կողմից սահմանված կարգով: Սակայն անձնական գործերում առկա են մի շարք թերություններ՝ բացակայում են լուսանկարները, սոցիալական քարտի պատճենները, համայնքային ծառայողների աշխատանքային գրքույկները լրացված են թերի, վերգիրները փակցված են սահմանված տեղում, սակայն ամբողջովին լրացված չեն, անձնական թերթիկները լրացված են թերի, կիսամյակային հաշվետվություններում չի արտացոլված կատարած ողջ աշխատանքը, գործերում առկա փաստաթղթերը համարակալված չեն, դրանք տեղադրված չեն համաձայն ժամանակացույցի, առաջատար մասնագետ հաշվապահի /ծածկագիր 3.1-1/ անձնական գործում բացակայում է մրցութային հարթող ճանաչվելու մասին գյուղապետարանի մրցութային հանձնաժողովի եզրակացությունը:

8) «Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն համայնքային ծառայության մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողովների կազմում ընդգրկվում են համապատասխան համայնքի ղեկավարը, համայնքի ավագանու մինչև հինգ անդամներ և մարզպետարանի երեք ներկայացուցիչներ, իսկ նշված հանձնաժողովների կազմում ընդգրկվող ավագանու անդամների քանակական և անհատական կազմերը որոշում է համայնքի ավագանին:

Այս առումով՝ համայնքի ղեկավարի 2009 թվականի դեկտեմբերի 17-ի N 12 որոշմամբ հաստատվել էր աշխատակազմի համայնքային ծառայության մրցութային

և ատեստավորման հանձնաժողովի կազմը, սակայն համայնքի ավագանին նշված հանձնաժողովի կազմում ընդգրկելու համար չէր ընտրել իր անդամների քանակական և անհատական կազմը, այլ համայնքի ղեկավարն իր հայեցողությամբ հանձնաժողովի կազմում ներառել էր ավագանու 2 անդամի: Միայն համայնքի ղեկավարի 2013 թվականի մարտի 2-ի թիվ 8 որոշմամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարի կողմից սահմանված կարգով հաստատվել է համայնքային ծառայության մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողովների անհատական կազմը, ինչպես նաև համայնքի ավագանու կողմից հանձնաժողովի կազմում ընդգրկվող համայնքի ավագանու անդամների քանակական և անհատական կազմը: 20-օրյա ժամկետում հրավիրվել է հանձնաժողովի աշխատակարգային նիստ և նիստում ընտրվել է հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ:

9) «Համայնքային ծառայության թափուր պաշտոն զբաղեցնելու համար մրցութային անցկացնելու կարգը» հաստատվել է ՀՀ տարածքային կառավարման համակարգող նախարարի 2006 թվականի օգոստոսի 29-ի N 13-Ն հրամանով:

«Համայնքային ծառայողի ատեստավորման կարգը» սահմանվել է ՀՀ տարածքային կառավարման համակարգող նախարարի 2006 թվականի սեպտեմբերի 11-ի N 15-Ն հրամանով:

«Համայնքային ծառայության թափուր պաշտոն զբաղեցնելու համար մրցութային և համայնքային ծառայողների ատեստավորում անցկացնելու համար թեստեր կազմելու կարգը» հաստատվել է ՀՀ տարածքային կառավարման համակարգող նախարարի 2006 թվականի օգոստոսի 29-ի N 11-Ն հրամանով:

Այս առումով՝ պետք է նշել, որ համայնքի ղեկավարի 2010 թվականի հունիսի 28-ի N 21 որոշմամբ, նույն բովանդակությամբ, հաստատվել են վերը նշված երեք կարգերը:

ՀՀ Սահմանադրության 5-րդ հոդվածի համաձայն պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրավասու են կատարելու միայն այնպիսի գործողություններ, որոնց համար լիազորված են Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով: Հետևաբար, համայնքի ղեկավարի կողմից նույն բովանդակությամբ վերը նշված կարգերի հաստատման մասին որոշումների ընդունման անհրաժեշտությունը բացակայում էր:

Ելնելով վերոգրյալից՝ նշում ենք, որ համայնքի ղեկավարի 2013 թվականի մարտի 5-ի թիվ 7 որոշմամբ չեղյալ է ճանաչվել համայնքի ղեկավարի կողմից ընդունված ՀՀ տարածքային կառավարման համակարգող նախարարին վերապահված լիազորությունների շրջանակներում ընդունված որոշումները:

«Համայնքային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն համայնքային ծառայության մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողովների աշխատակարգերը հաստատում են համապատասխան համայնքների ղեկավարները՝ ՀՀ կառավարության լիազորած պետական կառավարման մարմնի հաստատած մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողովների օրինակելի աշխատակարգերի հիման վրա (ՀՀ տարածքային կառավարման համակարգող նախարարի 29.08.2006թ. N 12-Ն հրաման), սակայն գյուղապետարանի աշխատակազմի համայնքային ծառայության մրցութային և ատեստավորման հանձնաժողովների աշխատակարգերը հաստատվել են միայն համայնքի ղեկավարի 2013 թվականի մարտի 5-ի թիվ 8 որոշմամբ:

10) ՀՀ փոխվարչապետ, տարածքային կառավարման նախարարի 2010 թվականի օգոստոսի 9-ի N 09-Ն հրամանով փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել

«Վիճակագրության, տարածքային կառավարման նախարարի 2009 թվականի հունվարի 19-ի N 03-Ն հրամանով հաստատված աշխատանքային կարգապահական ներքին օրինակելի կանոնակարգում, սակայն նշված փոփոխություններն ու լրացումները մինչ օրս չեն կատարվել աշխատակազմի աշխատանքային կարգապահական ներքին կանոնակարգում:

Ելնելով վերոգրյալից՝ անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցներ աշխատակազմի աշխատանքային կարգապահական ներքին կանոնակարգում համապատասխան փոփոխություններ կատարելու և այն աշխատակազմի աշխատակիցներին պատշաճ իրազեկումն ապահովելու ուղղությամբ.

11) «Վիճակագրության կառավարման համակարգող նախարարի 2006 թվականի նոյեմբերի 7-ի N 20-Ն հրամանով սահմանված համայնքային ծառայողների անձնական գործերը վարելու կարգի 11-րդ կետի համաձայն աշխատակազմում պետք է վարվի մրցույթներին մասնակցելու համար դիմած քաղաքացիների տվյալների գրառման, վերապատրաստման, ինչպես նաև անձնական գործերի հաշվառման մատյաններ, սակայն դրանք մինչև օրս աշխատակազմում չեն վարվում.

12) համայնքային ծառայության պաշտոնները զբաղեցնողների կրթության, ստաժի և այլ տվյալները համապատասխանում են համայնքային ծառայության մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և տվյալ պաշտոնի անձնագրի պահանջներին.

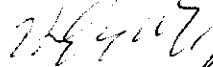
13) համայնքից Հայաստանի Հանրապետության Ծիրակի մարզպետարան ներկայացված գրանցամատյանային տվյալները (Ձև N N 1, 2) համադրելիս խախտումներ չեն արձանագրվել.

14) համայնքային ծառայության թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու համար անցկացված մրցույթների և համայնքային ծառայողների ատեստավորումների փաթեթները կազմված են օրենսդրության պահանջներին համապատասխան.

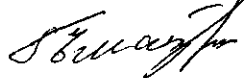
15) «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 36-րդ հոդվածի պահանջներին համապատասխան համայնքում վարվում է զինապարտների հաշվառման գրանցամատյան: Զինապարտների վերաբերյալ ցուցակների, ինչպես նաև համայնքի բնակության վայրի հաշվառումից հանվելու, աշխատանքի ընդունվելու և աշխատանքից ազատվելու վերաբերյալ տվյալները սահմանված ժամկետներում ներկայացվում են տարածքային զինվորական կոմիսարիատ:

16) Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության կողմից համայնքում ուսումնասիրություններ չեն կատարվել:

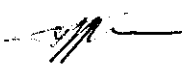
Կառլեն Աբրահամյան

Գագիկ Եղիազարյան

Հուրիկ Մարտիրոսյան

Գագիկ Հարությունյան

Լյուվա Հակոբյան

Արտավազդ Գևորգյան

Կառլեն Մարտիրոսյան

